gemeente Zoetermeer

Effectstudie Gezondheidsbevordering en recreatieve betekenis

Entree Zoetermeer

Versie	1.1 Def
Datum	11 februari 2025
Bijlagen	Geen

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4

1.1 Ontwikkeling Entree 4

1.2 Opbouw van dit achtergrondrapport 6

1.3 Plangebied en studiegebied 6

1.4 Beschrijving alternatieven 6

2. Beleid en toetsingskader 7

2.1 Gezondheidsbevordering 7

2.2 Recreatieve betekenis 8

3. Huidige situatie 10

3.1 Huidige situatie gezondheidsbevordering 10

3.2 Autonome situatie gezondheidsbevordering 10

3.3 Huidige situatie recreatieve betekenis 10

3.4 Autonome situatie recreatieve betekenis 10

4. Beoordelingskader 11

4.1 Beoordelingskader Gezondheidsbevordering 11

4.1.1 Sociale veiligheid 11

4.1.2 Gezondheid/ gezonde openbare ruimte 11

4.1.3 Hinder tijdens de aanleg 12

4.1.4 Lichthinder 12

4.2 Beoordelingskader Recreatieve betekenis 12

5. Effectbeschrijving en -beoordeling 14

5.1 Effectbeschrijving en -beoordeling Gezondheidsbevordering 14

5.1.1 Sociale veiligheid 14

5.1.2 Gezondheid/gezonde openbare ruimte 15

5.1.3 Hinder tijdens aanleg 17

5.1.4 Lichthinder 18

5.1.5 Overzicht effectbeoordeling gezondheidsbevordering 18

5.2 Effectbeschrijving en -beoordeling Recreatieve betekenis 20

6. Mitigerende en compenserende maatregelen 21

7. Leemten in kennis 22

8. Samenvatting 23

1. Inleiding

1.1 Ontwikkeling Entree

De gemeente Zoetermeer is bezig met de ontwikkeling van Entree. In Entree wordt het gebied rondom de Afrikaweg tussen de A12 en het centrum, waar nu verouderde kantoren staan, getransformeerd naar een levendige en kwalitatief aantrekkelijke stadswijk. Op een aantal plots is tijdelijke huisvesting voor jongeren, spoedzoekers en Oekraïners gerealiseerd.

Entree ligt ten noorden van de A12 en station Zoetermeer. De Afrikaweg loopt van noord naar zuid door het gebied en aan de west- en oostzijde loopt de Boerhaavelaan respectievelijk Bredewater.

Entree wordt een nieuw gemengd stedelijk gebied met een mix van wonen, werken en voorzieningen. Entree is daarmee één van de sleutelprojecten voor de toekomst van Zoetermeer.

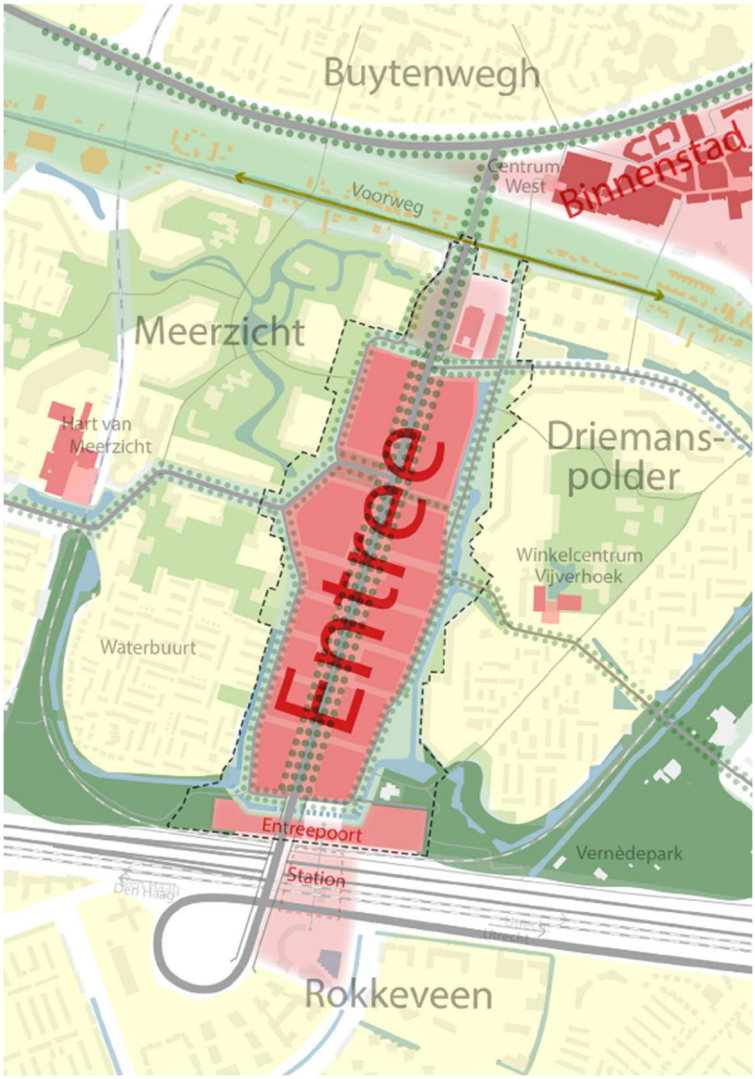

Figuur 1.1 Nieuwe plangrens Entree Zoetermeer (Bron: Gemeente Zoetermeer).

In de navolgende tabel is per programmaonderdeel zowel de minimale als maximale invulling aangegeven. In de uiteindelijke invulling van Entree en de programmering zijn er talloze varianten in de programmering mogelijk. De uiteindelijke invulling is afhankelijk van diverse factoren zoals marktomstandigheden en fasering. Er is sprake van één stedenbouwkundig model waarbinnen de verschillende varianten gerealiseerd moeten worden.

Tabel 1 Weergave van de twee alternatieven

Schaalniveau	Minimale alternatief	Maximale alternatief
Woningen	6.250	7.250
Kantoren	40.000 m2 bvo	50.000 m2 bvo
Bedrijfsfuncties	20.000 m2 bvo	40.000 m2 bvo
Maatschappelijke voorzieningen	35.000 m2 bvo	45.000 m2 bvo

Met betrekking tot het maximale alternatief nog de notie dat deze bestaat uit de maximale benutting van de bandbreedtes van elk van de programmaonderdelen. Het stedenbouwkundig model biedt zoals hiervoor aangegeven niet de ruimte om op elk programmaonderdeel de maximale invulling te realiseren. Er zal sprake zijn van communicerende vaten: bijvoorbeeld meer woningen heeft als gevolg dat er minder ruimte overblijft voor niet-woonfuncties. Door in het maximale alternatief de maximale benutting op elk programmaonderdeel als uitgangspunt te nemen voor de onderzoeken, kan met zekerheid gezegd worden dat voor elk programmaonderdeel ook het worst-case scenario is beoordeeld.

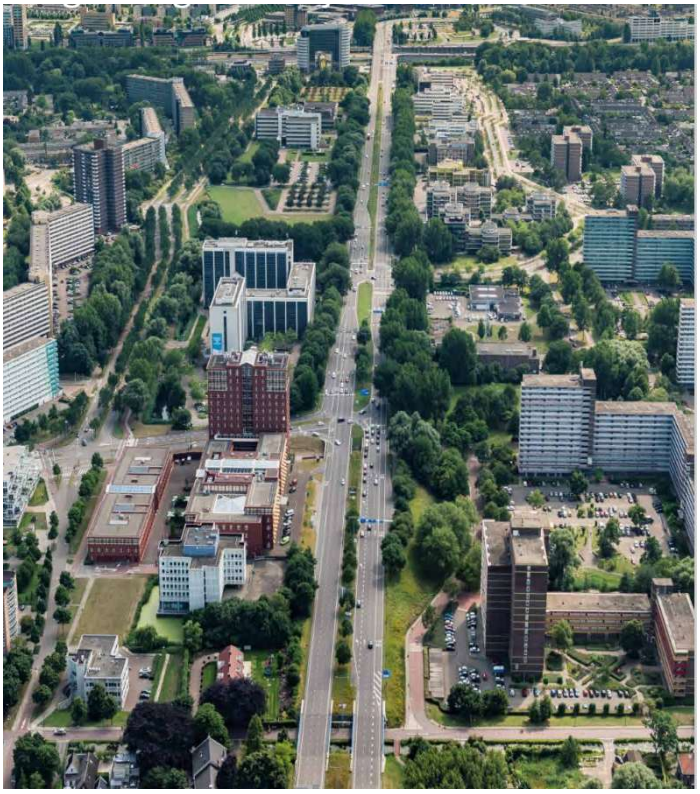

Figuur 1.2: Zicht op de Afrikaweg in de huidige situatie, van noord naar zuid.

1.2 Opbouw van dit achtergrondrapport

Het MER is opgebouwd uit twee delen, deel A en deel B. In deel A zijn inleidende hoofdstukken en de hoofdlijnen van de resultaten van de effectstudies opgenomen. In deel B zijn de volledige effectstudies opgenomen van alle aspecten, inclusief het beleidskader en de referentiesituatie. De delen A en B vormen samen het MER. Voorliggend rapport is een onderdeel van deel B en gaat in op het aspect bodem en ondergrond.

1.3 Plangebied en studiegebied

In het MER wordt onderscheid gemaakt tussen de begrippen plangebied en studiegebied. Het plangebied is in figuur 1.1 weergegeven. Het studiegebied is het totale gebied waarin effecten als gevolg van de realisering van de voorgenomen activiteiten in het plangebied kunnen optreden.

De effectenstudie Leefbaarheid /gezondheidsbevordering valt onder het thema leefbaarheid/gezondheid. In deze effectenstudie wordt vanuit verschillende invalshoeken naar de indicatoren leefbaarheid/ gezondheidsbevordering en recreatieve betekenis gekeken vanuit de onderdelen sociale veiligheid, gezondheid/gezonde openbare ruimte, bouwhinder, geurhinder, lichthinder en recreatie. Andere (milieu)thema's die ook onder gezondheid worden geschaard, zoals luchtkwaliteit, wegverkeerslawaai en bezonning worden in andere effectenstudies behandeld.

Het studiegebied van voorliggende effectenstudie is ruimer dan het plangebied. Dit komt omdat Entree ingesloten ligt tussen verschillende woonwijken. De indicatoren leefbaarheid/gezondheidsbevordering en recreatieve betekenis hebben deels betrekking op het plangebied zelf omdat veel van de effecten niet buiten het plangebied optreden (zoals sociale veiligheid en gezonde openbare ruimte). Op een aantal onderdelen zijn de effecten echter ruimer dan alleen het plangebied (zoals bouwhinder, recreatie). Daarnaast is de ontwikkeling van Entree, waarin ook groen, water en voorzieningen worden gerealiseerd, ook voor omwonenden van belang.

1.4 Beschrijving alternatieven

In het MER zullen twee alternatieven worden onderzocht:

- In het minimumalternatief wordt uitgegaan van: 6.250 woningen, kantoorprogramma: 40.000 m² bvo, bedrijfsfuncties 20.000 m² bvo en maatschappelijke voorzieningen 35.000 m² b.v.o.
- In het maximumalternatief wordt uitgegaan van 7.250 woningen, kantoorprogramma 50.000 m² b.v.o., bedrijfsfuncties 40.000 m² en maatschappelijke voorzieningen: 45.000 m² b.v.o.

2. Beleid en toetsingskader

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van het beleid en toetsingskader.

2.1 Gezondheidsbevordering

Gezondheidsbevordering is een breed omvattend begrip. In het kader van deze effectenstudie verstaan wij onder gezondheidsbevordening de volgende onderdelen:

- Sociale veiligheid
- Gezondheid/gezonde openbare ruimte
- Hinder tijdens aanleg
- Lichthinder

Schaalniveau	Beleid	Relevantie voor MER
Gemeentelijk *Sociale veiligheid*	Voor een veilig Zoetermeer Kadernota Veiligheidsbeleid 2023-2026	Veiligheid is een veelomvattend begrip. Deze kadernota geeft een prioritering in de veiligheidsaanpak van Zoetermeer. In de kadernota zijn vijf speerpunten benoemd. Deze speerpunten omvatten een veel groter bereik dan de reikwijdte van dit MER. Voor dit MER is daarom uitsluitend het aspect sociale veiligheid in de fysieke leefomgeving beoordeeld.
Gemeentelijk *Gezondheid/gezonde openbare ruimte*	Nota Lokaal Preventief Gezondheidsbeleid 2024-2027 Gemeente Zoetermeer	Deze nota is de uitvoering van deze wettelijke plicht om lokaal gezondheidsbeleid vast te stellen (artikel 13 Wet publieke gezondheid) en richt zich voornamelijk op het sociaal domein. Leidend binnen het sociaal domein zijn de drie samenhangende opgaven ‘herstellen van bestaanszekerheid, vergroten kansengelijkheid en gezond leven makkelijker maken’. De nota zet in op de volgende prioriteiten: 1. Werken aan een gezonde generatie: zo vroeg mogelijk gezond gedrag aanleren. 2. Een gezonde leefomgeving creëren voor iedereen (gezondheidsbevordering (fysiek en sociaal) en gezondheidsbescherming (fysiek). 3. Vitaal ouder worden. Relevante subdoelen voor het MER zijn: - Het stimuleren van bewegen en sportdeelname bij alle inwoners (uitwerking 1); - Betrekken van gezondheid in beslissingen over de fysieke leefomgeving (uitwerking 2); - Verbeteren van luchtkwaliteit (uitwerking 2); - Tegengaan van geluidhinder (uitwerking 2) - Bevorderen van klimaatadaptatie (uitwerking 2) - Stimuleren van ontmoeten en bewegen in de buitenruimte uitwerking 2); - Bevorderen van schone, stille en gedeelde mobiliteit (uitwerking 2); - Deelname van ouderen aan beweegactiviteiten stimuleren (uitwerking 3); - Het creëren van een directe leefomgeving die ouderen verleidt tot een gezonde leefstijl (uitwerking 3); - Reduceren van valrisico bij ouderen door te

Schaalniveau	Beleid	Relevantie voor MER
		zorgen voor een veilige en toegankelijke buitenruimte
	Visie Zoetermeer 2040	De Visie Zoetermeer 2040 is een langetermijnvisie op de sociale, economische en ruimtelijke ontwikkeling van Zoetermeer. In de visie staat beschreven hoe Zoetermeer zich kan ontwikkelen en hoe er gebouwd kan blijven worden aan verbetering en ontwikkelkansen voor alle inwoners. In de visie staat de opgave centraal om tot een betere balans en tot een opwaartse beweging van de stad te komen, gericht op kansengelijkheid en leefbaarheid, op het verduurzamen van de stad en de vernieuwing van de economie. In 2040 onderscheidt Zoetermeer zich in de regio als groene suburbane stad. De stad is dooraderd met een netwerk van groenzones, parken en water. Zij vormen een aansluitend geheel met de groengebieden die de stad omringen. Dit groene karakter vormt in 2040 dé identiteit van Zoetermeer.
Rijk/Gemeentelijk *Hinder tijdens aanleg*	Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)	In het Bbl zijn algemene rijksregels voor geluid bij bouwwerkzaamheden opgenomen die gaan over tijdstippen van bouwen en het geluidsniveau door de werkzaamheden. In het Bbl is ook opgenomen dat de uitvoerder van de bouwwerkzaamheden maatregelen moet nemen om visueel waarneembare stofverspreiding buiten het bouwterrein te beperken. Tot slot geldt voor bouwwerkzaamheden een specifieke zorgplicht op grond van het Bbl. De specifieke zorgplicht gaat over het voorkomen van gevaar voor de gezondheid of veiligheid in de directe omgeving van de bouwwerkzaamheden.
Rijk/Gemeentelijk *Lichthinder*	-	Voor Entree gelden geen (rijks)regels[1] en de gemeente heeft ook geen specifiek beleid op dit onderdeel vastgesteld.

2.2 Recreatieve betekenis

Schaalniveau	Beleid	Relevantie voor MER
Provinciaal/regionaal	Kadernota Toerisme (2023, PZH)	In deze kadernota wordt de provinciale inzet geconcretiseerd en verscherpt. Daarbij wordt verbinding gemaakt met het nieuwe Recreatieperspectief Zuid-Holland, zodat er een sterkere samenhang ontstaat tussen recreatie en toerisme.
	Recreatieperspectief Zuid-Holland (2023, PZH)	Het recreatieperspectief benoemt de grote waarde van recreatie, brengt de recreatieve kwaliteiten van Zuid Holland in beeld, schetst de belangrijkste opgaven en kansen op het gebied van buitenrecreatie op de middellange termijn (2030)

[1] Er zijn alleen rijksregels voor kunstlicht in de tuinbouw bij kassen. Voor lichthinder bij sportvelden bevat de bruidsschat specifieke regels (hfst. 22 van het omgevingsplan). Het Besluit activiteiten leefomgeving noemt lichthinder niet als een specifieke milieubelastende activiteit. Wel kan een lichthinder veroorzakende activiteit een functioneel ondersteunende activiteit zijn bij een milieubelastende activiteit in de zin van het Bal. Van deze situaties is geen sprake in Entree.

Schaalniveau	Beleid	Relevantie voor MER
		en geeft richting aan de aanpak van deze opgaven.
Gemeentelijk	Programma Duurzaam en Groen Zoetermeer (2020)	Het Programma Duurzaam en Groen Zoetermeer richt zich op het verder doorontwikkelen van met name het regionale groen en de biodiversiteit in Zoetermeer.

3. Huidige situatie

3.1 Huidige situatie gezondheidsbevordering

Het gebied van Entree wordt nu als onprettig en sociaal onveilig ervaren. Dit wordt ingegeven door de huidige stedenbouwkundige structuur waarin kantoren staan met weinig levendigheid en veel leegstand en met grote parkeervoorzieningen die enige mate van achterstallig onderhoud vertonen. De aanwezige tunnels zijn met name in het donker onaantrekkelijk en sociaal onveilig. Door de aanwezigheid van kantoren, die deels leegstaan en die in de avond- en nachtelijke uren en in het weekend grotendeels gesloten zijn, is er weinig aantrekkelijkheid in het gebied. Ook de positie van de galerijflats die met hun achterkant aan het plangebied grenzen draagt bij aan het gevoel van een sociaal onveilig gebied. De huidige indeling maakt ook dat het veiligheidsgevoelvoor met name fietsers en voetgangers te wensen over laat. Het groen is eentonig. Het gebied biedt geen aantrekkelijk ingericht openbaar gebied waar bewoners en bezoekers uitgenodigd worden te verblijven, te bewegen en elkaar te ontmoeten. Het functioneel gebruik van (deels leegstaande) kantoren domineert de beleving. In oktober 2024 zijn de bouwwerkzaamheden voor het project Terra Nova gestart. De verwachting is dat de appartementen in 2028 worden opgeleverd.

Ook is in en rond Entree de beweegroute ‘Rondje Gezond’ gerealiseerd. Deze route is ontworpen om mensen van alle leeftijden en sportniveaus aan te moedigen te bewegen en samen te komen. Met gemarkeerde stoeptegels, bordjes, en diverse beweegtoestellen onderweg biedt de route een leuke en gezonde manier om actief te zijn. Verder worden er buiten op de parkeerplaats bij Club Entree o.a. bootcamp trainingen gegeven.

Vooruitlopend op de verdere ontwikkeling van Entree zet de gemeente ook in op (tijdelijke) initiatieven. Op een aantal plots is voorzien in tijdelijke huisvesting voor jongeren, spoedzoekers en Oekraïners. Ook worden activiteiten en evenementen georganiseerd in het gebied. Hiervoor is voor het terrein van Breevast aan de Boerhaavelaan een omgevingsvergunning voor tien jaar verleend. Deze plek biedt bewoners en buurtverenigingen de gelegenheid om dicht bij huis te genieten van leuke activiteiten en evenementen. Denk aan markten, circus, muziek, food, hobby’s en sport.

3.2 Autonome situatie gezondheidsbevordering

Binnen het plangebied Entree zijn er geen autonome plannen of andere voorgenomen ontwikkelingen – buiten de gebiedsontwikkeling Entree - die positieve effecten hebben op gezondheidsbevordering.

3.3 Huidige situatie recreatieve betekenis

Momenteel voorziet het plangebied in verschillende functies, waaronder kantoren, parkeren en groenstructuren. Door het plan lopen enkele fietsverbindingen. Het gebruik van het gebied is uitsluitend functioneel. Het aanwezige groen in het gebied heeft geen recreatieve betekenis en de bruikbaarheid ervan is beperkt. In de omgeving van het gebied liggen enkele parken, maar die zijn slecht aangesloten op het gebied en op elkaar. Daarnaast is het gebied in gebruik als hondenuitlaatgebied.

3.4 Autonome situatie recreatieve betekenis

Binnen het plangebied Entree zijn er geen autonome plannen of andere voorgenomen ontwikkelingen – buiten de gebiedsontwikkeling Entree - die positieve effecten hebben op recreatiebetekenis van het gebied.

4. Beoordelingskader

4.1 Beoordelingskader Gezondheidsbevordering

4.1.1 Sociale veiligheid

De mate waarin een gebied als sociaal veilig wordt ervaren, draagt bij aan een positieve beleving van inwoners en gebruikers. Wanneer in Entree meer functies worden toegevoegd, meer 'ogen op straat' zijn en daarmee sprake wordt van een levendig gebied is dit positief voor de beleving van de sociale veiligheid van een gebied. Door de toevoegingen van programma in wonen en niet-wonen worden functies toegevoegd, wordt de levendigheid vergroot en ontstaat er meer sociale controle. Interactie en collectiviteit tussen bewoners en gebruikers vergroten het gevoel van sociaal veilig. De uitbreiding van oversteken bovengronds zorgen dat gebruikers kunnen kiezen tussen bovengronds oversteken of het gebruiken van bestaande tunnels.

De beoordeling vindt plaats op basis van onderstaande klasse-indelingen.

Waardering	Toelichting op klasse-indeling
+ +	Er is een grote toename van het aantal functies gericht op de levendigheid van het gebied, sociale cohesie en de aansluiting/doorsteken Afrikaweg is optimaal en de beleving van het gebied is zeer prettig.
+	Er is een beperkte toename van het aantal functies gericht op de levendigheid van het gebied, sociale cohesie en de aansluiting/doorsteken Afrikaweg is goed en de beleving van het gebied is prettig.
0	Geen toe- of afname van aantal functies gericht op de levendigheid van het gebied, sociale cohesie en de aansluiting/doorsteken Afrikaweg en de beleving van het gebied is matig
-	Er zijn geen functies gericht op de levendigheid van het gebied toegevoegd, sociale cohesie en de aansluiting/doorsteken Afrikaweg is beperkt afgenomen.
- -	Er zijn geen functies gericht op de levendigheid van het gebied toegevoegd, sociale cohesie en de aansluiting/doorsteken Afrikaweg zijn volledig verdwenen.

Tabel 4.1: Beoordelingskader Sociale veiligheid.

4.1.2 Gezondheid/ gezonde openbare ruimte

De mate waarin een gebied uitnodigt tot sport en spel draagt bij aan de gezondheid van inwoners en gebruikers. Wanneer in Entree meer functies worden toegevoegd die specifiek gericht zijn op sport & spel wordt Entree een levendige en uitnodigende stadswijk waarin bewegen, welbevinden en daarmee de gezondheid wordt bevorderd. Ook wanneer de beleving van het gebied positiever is, zal meer van de mogelijkheden tot sport en spel gebruik worden gemaakt omdat het prettig verblijven is in het gebied.

Wanneer er een goede aansluiting is op de bestaande groenstructuren in de omgeving kunnen de toekomstige bewoners van Entree gemakkelijk bij de parken in de omgeving en rondom de stad komen. Voor de omwonenden wordt het ook makkelijker om parken in de omgeving en rondom de stad te bereiken dan in de huidige situatie. Vanuit de omgeving lopen goede verbinding richting Entree. Goede aansluiting geeft daarmee samenhang op structuurniveau van de stad tussen de bestaande parken en groenstructuren en het groen in Entree. Ook de mogelijkheid om sociale contacten te hebben, draagt in positieve zin bij aan gezondheid. Dit alles wordt als positief beoordeeld voor de betekenis van Entree voor gezondheid en welbevinden.

De beoordeling vindt plaats op basis van onderstaande klasse-indelingen.

Waardering	Toelichting op klasse-indeling
+ +	Er is een grote toename functies gericht op sport en spel en de aansluiting op groenstructuren/ bereikbaarheid van groen is optimaal en de beleving van het gebied is zeer prettig
+	Er is een beperkte toename van functies gericht op sport en spel en de aansluiting op groenstructuren/ bereikbaarheid van groen is goed en de beleving van het gebied is prettig
0	Er zijn geen functies gericht op sport en spel en de aansluiting op groenstructuren/ bereikbaarheid van groen en de beleving van het gebied is matig
-	Functies gericht op sport en spel zijn beperkt afgenomen en de aansluiting op groenstructuren/ bereikbaarheid van groen en de beleving van het gebiedis beperkt afgenomen
- -	Functies gericht op sport en spel zijn verdwenen en de aansluiting op groenstructuren/ bereikbaarheid van groen en de beleving van het gebied is volledig afgenomen

Tabel 4.1: Beoordelingskader Gezondheid/ gezonde openbare ruimte.

4.1.3 Hinder tijdens de aanleg

De mate van hinder tijdens de aanleg wordt beoordeeld op kwalitatieve wijze. Hierbij wordt gekeken naar deelaspecten als bouwverkeer, geluid, stof en lichthinder. De mate van hinder wordt op basis van expert judgement beoordeeld.

De beoordeling vindt plaats op basis van onderstaande klasse-indelingen.

Waardering	Toelichting op klasse-indeling
0	De mate van hinder tijdens de bouwwerkzaamheden is afwezig
-	De mate van hinder tijdens de bouwwerkzaamheden is beperkt
- -	De mate van hinder tijdens de bouwwerkzaamheden is groot

Tabel 4.1: Beoordelingskader Hinder tijdens de aanleg.

4.1.4 Lichthinder

De mate van lichthinder wordt beoordeeld op kwalitatieve wijze. De mate van hinder wordt op basis van expert judgement beoordeeld.

De beoordeling vindt plaats op basis van onderstaande klasse-indelingen.

Waardering	Toelichting op klasse-indeling
0	De mate van hinder is afwezig
-	De mate van hinder is beperkt
- -	De mate van hinder is groot

Tabel 4.1: Beoordelingskader Lichthinder.

4.2 Beoordelingskader Recreatieve betekenis

Recreatieve betekenis wordt beoordeeld in de mate waarin Entree uitnodigt om te bezoeken en te recreëren. De aantrekkelijkheid van het gebied neemt toe door de mogelijkheid tot ontspanning. Deze mogelijkheid tot ontspanning kan zich zowel binnen als in de openbare ruimte bevinden. Een levendige stadswijk wordt gevormd door het toevoegen van zowel woonfuncties als niet woonfuncties in een gebalanceerd evenwicht. Dat wordt als positief gezien. Als bij de inrichting geen bijzondere aandacht is voor recreatief gebruik, en met minimale voorzieningen worden aangelegd, uitsluitend conform normering, dan wordt Entree een stadswijk die alleen de bewoners van Entree faciliteert en niet zozeer voor gebruiker elders uit Zoetermeer. Dat wordt beoordeeld als negatief.

De beoordeling vindt plaats op basis van onderstaande klasse-indelingen.

Waardering	Toelichting op klasse-indeling
+ +	Er is een grote toename aan functies en aantrekkelijkheid van de inrichting, waardoor het gebied zeer attractief is om te bezoeken en zeer aantrekkelijk om in te recreëren door gebruikers elders uit Zoetermeer
+	Er is een beperkte toename aan functies en aantrekkelijkheid van de inrichting, waardoor het gebied attractief is om te bezoeken en aantrekkelijk om in recreëren door gebruikers elders uit Zoetermeer
0	Er zijn geen functies en inrichting waardoor het gebied attractief is om te bezoeken en aantrekkelijk om in te recreëren door gebruikers elders uit Zoetermeer
-	Er is sprake van een afname van voorzieningen en een beperkt aantrekkelijk inrichting, waardoor het gebied minderattractief is om te bezoeken en om in te recreëren door gebruikers elders uit Zoetermeer
- -	Door het verdwijnen van voorzieningen en een onaantrekkelijk inrichting, is het gebied in het geheel niet attractief om te bezoeken en en om in te recreëren door gebruikers elders uit Zoetermeer

Tabel 4.1: Beoordelingskader Recreatieve betekenis.

5. Effectbeschrijving en -beoordeling

5.1 Effectbeschrijving en -beoordeling Gezondheidsbevordering

5.1.1 Sociale veiligheid

Met Entree wordt door flexibele ruimtelijke oplossingen, een slimme programmering en een hoogwaardige openbare ruimte ingespeeld op de condities om op vele manieren de sociale samenhang te stimuleren. Door rondom het stedelijk blok zoveel mogelijk functies en voordeuren op straatniveau te ontwikkelen wordt de levendigheid in het gebied vergroot, maar ook de sociale controle en daarmee de veiligheid. Het netwerk van de openbare ruimte wordt gebruikt voor ontmoeting, ruimte voor maatschappelijke voorzieningen en levendigheid van het gebied. De toevoeging van plekken om elkaar te ontmoeten en samen te zijn, bevordert daarnaast de sociale cohesie van het gebied. De binnentuinen en de informele verbindingen dragen hier in belangrijke mate aan bij. Diverse toegangen rondom maken het echter ook mogelijk om ook als bezoeker te gast de binnentuinen te bezoeken. De binnentuinen zijn afsluitbaar voor in de avond en nacht. Hiermee wordt een sociaal onveilig gevoel voorkomen.

Figuur 5.1 Levendige en verbindende stedelijke openbare ruimte

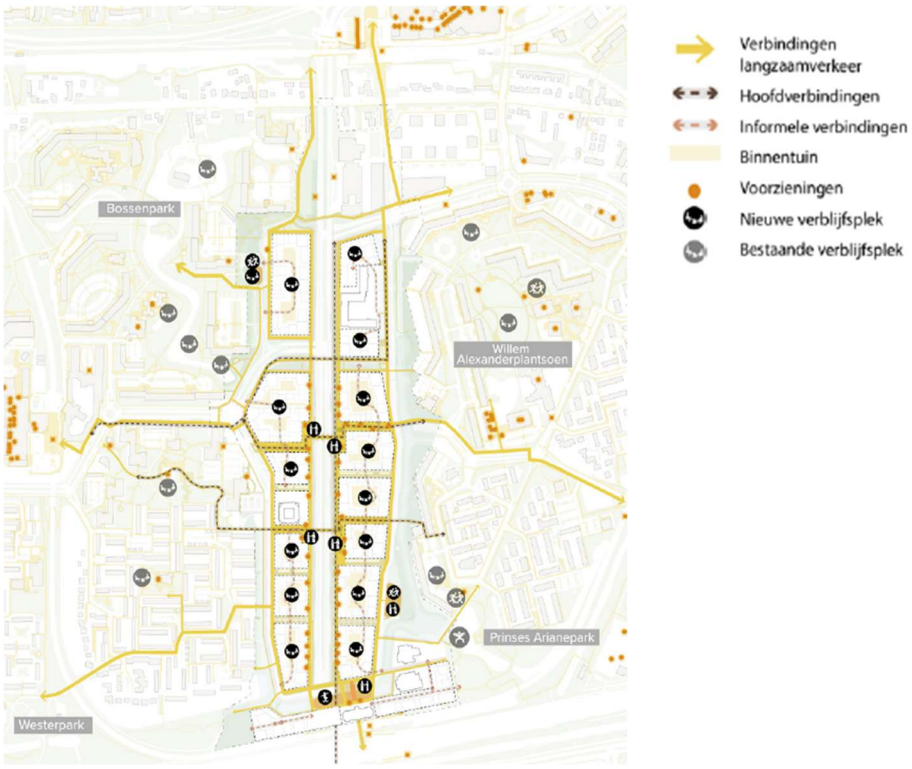

Langzaam verkeer krijgt in Entree Zoetermeer prioriteit. Entree wordt goed bereikbaar voor de fietser en de voetganger en daarmee goed aangesloten op de wijken rondom. Zowel in noord-zuidrichting als oost-west. Dit nodigt mensen uit om gebruik te maken van de openbare ruimte en het zorgt ervoor dat mensen minder genoodzaakt zijn om met de auto naar hun bestemming te gaan. De toegankelijkheid en de oversteekbaarheid van de Afrikaweg zijn belangrijke factoren voor dit netwerk. Hoogteverschillen en verkeersassen moeten zo min mogelijk barrières vormen in het langzaam verkeersnetwerk. Sociale veiligheid langs deze routes is belangrijk. De nieuwe voorzieningen in combinatie met vele woningentrees binnen Entree moeten zorgen voor voldoende levendigheid en “ogen op straat”.

In de ideale situatie kunnen de nu tijdelijke initiatieven meegroeien in het gebied en een definitieve plek krijgen in Entree. Het samenbrengen van externe partners en het faciliteren van activiteiten hebben tot doel om de bekendheid, het gebruik en adoptie te vergroten en zijn gericht op verbinding en sociale cohesie. De initiatieven zullen zorgen voor reuring in het gebied, passend bij de kernwaarden van Entree.

Door de toevoeging van woningen wordt ook de sociale veiligheid rond de bestaande tunnels verbeterd en er worden gelijkvloerse oversteken toegevoegd.

De alternatieven zijn niet onderscheidend op deze criteria omdat de bebouwde footprint en het openbaar gebied en inrichting daarvan, hetzelfde zijn.

Om de hierboven beschreven redenen is het criterium 'sociale veiligheid' als positief beoordeeld (++) voor beide alternatieven.

Indicator	Minimale alternatief	Maximale alternatief
Sociale veiligheid	++	++

Tabel 5.1 Toelichting op klasse-indeling effectbeoordeling indicator sociale veiligheid

5.1.2 Gezondheid/gezonde openbare ruimte

De openbare ruimte in het gebied zal grote veranderingen ondergaan om het plan Entree te accommoderen. De ruimtelijke opzet van Entree betekent in zekere zin een ommekeer van de huidige situatie, waarbij de stadsstraat als ontwerpprincipe wordt ingezet om adressen te maken aan de straat, om in Entree thuis te komen en daarmee in Zoetermeer thuis te komen. Daarmee wordt de huidige barrièrewerking van de Afrikaweg geslecht en zullen er verbindingen ontstaan tussen de verschillende delen van Entree en tussen de omliggende wijken. De ommekeer maakt van de Afrikaweg een stadsstraat met een aangename stedelijke openbare ruimte die niet primair bedoeld is voor doorgaand verkeer maar in eerste instantie voor verblijf en voor langzaam verkeer, wat hoort bij het maken van adressen aan de straat.

Entree voorziet een levendige stadswijk. Een belangrijk kenmerk hiervan is de menging van functies. Wonen, werken en voorzieningen in een kleinschalige stedelijke mix, met multifunctioneel gebruik van gebouwen en openbaar gebied, woningen voor verschillende doelgroepen en een aantrekkelijke en zeer gevarieerde gebouwde omgeving en openbare ruimte - samen maken ze Entree tot een fijne wijk. Een belangrijke voorwaarde om de gewenste levendigheid en diversiteit te bereiken is een hoge dichtheid van bebouwing, met veel interactie tussen bewoners, bezoekers en passanten. Een goede balans tussen stedelijkheid en groene, beschutte buitenruimtes voor ontmoeting maken Entree voor toekomstige bewoners een aangename en onderscheidende plek in de regio.

Entree zal de ontmoeting tussen wijken ook ruimtelijk gestalte geven, door van de Afrikaweg die nu vooral een scheidende werking heeft juist een verbindend element te maken. Stadsdelen die nu nog door de infrastructuur van elkaar gescheiden zijn worden met elkaar verbonden (west-oost). Het station als aankomstplek wordt verbonden met de woonwijken en met het stadshart (zuid-noord). Het concept van de stadsstraat speelt hierbij een belangrijke rol: er wordt een stedelijke ruimte gevormd, die herkenbaarheid en een zekere mate van beslotenheid biedt waarin een aangenaam verblijfsgebied kan worden gemaakt. Korter en eenvoudiger gezegd: het is er fijn om op straat te zijn.

Op de kleinere schaal wordt de ontmoeting gefaciliteerd door de openbare ruimte in te richten voor verblijf, en door de 'ontmoeting' van de openbare ruimte met de gebouwen goed vorm te geven door middel van een goede plint, zodat er interactie is tussen gebouwen en buitenruimte. Dat betekent ook dat van gebouwen in de plint, waar de functie zich ervoor leent, publiek toegankelijke interieurs gemaakt worden. Dat kan gaan over commerciële programma's (winkels, horeca) of maatschappelijke (bijvoorbeeld bibliotheek, buurtgebouw) of slimme eigentijdse combinaties (bijvoorbeeld een café/koffiezaak gekoppeld aan de wachtruimte van een zorgcentrum).

Versterking van het stedelijk landschap is positief door een variatie aan functies, die de levendigheid van het gebied versterken. De toepassing van hoogwaardige materialen en een hoge ontwerpkwaliteit zoals dit wordt geborgd in het Beeldkwaliteitsplan Entree, de Ontwikkelvisie Entree en het ontwerp van de openbare ruimte hebben een positieve invloed op de beleving van het gebied. Al deze maatregelen vergroten het welbevinden van mensen die in het gebied wonen en verblijven, met als doel: een levendige stadswijk waar gezondheid, duurzame mobiliteit en toekomstbestendigheid belangrijke waarden zijn.

Aanwezigheid van harde materialen (bestrating, gebouwen) kent een opwarmend effect. In Entree is ingezet op (gedeeltelijke) daktuinen, groene openbaar toegankelijke binnentuinen, nieuwe open

waterstructuren en een groene inrichting van de openbare ruimte. Dit brengt het effect met zich mee dat het gebied in warmere perioden koeler blijft. De toevoeging van groen en water is daarmee gunstig voor de gezondheid, en draagt bij aan een prettig woon- en leefklimaat. In de effectstudie klimaat is dit uitgebreider toegelicht.

De openbare ruimte in Entree is ook gericht op gezond bewegen en leefbaarheid. De auto wordt zoveel als mogelijk uit het openbare gebied geweerd, onder andere door het parkeren van auto's te voorzien in parkeergarages. Hierdoor blijft er in de openbare ruimte meer ruimte over voor groen, ontmoeten, spelen en sporten. De invulling hiervan wordt nog nader uitgewerkt. In Entree wordt vol ingezet op gezondheid; actief bewegen en natuurlijk spelen dragen hieraan bij. Een natuurspeelplek, sportveldjes en -voorzieningen bevinden zich in deels in de groene kraag, zodat deze vanaf iedere woning goed te bereiken zijn.

Langzaam verkeer krijgt in Entree Zoetermeer prioriteit. Entree wordt goed bereikbaar voor de fietser en de voetganger en daarmee is het gebied goed aangesloten op de wijken rondom. Zowel in noord-zuidrichting als oost-west. Dit nodigt mensen uit om gebruik te maken van de openbare ruimte en het zorgt ervoor dat mensen minder genoodzaakt zijn om met de auto naar hun bestemming te gaan. Door middel van prettige routes door de wijk, wordt het op gezonde manier verplaatsen tussen stadsvoorzieningen gestimuleerd.

De trottoirs zijn breed, zodat er ruimte is voor groen, verblijf en ontmoeting en zodat ze in verhouding zijn met de bebouwingshoogte. De buitenruimte is toegankelijk en gebruiksvriendelijk, onder meer door de niveauverschillen goed op te lossen.

Verblijfsplekken liggen op korte afstand van de woning. Ze bieden rust en ontspanning en kunnen op hete dagen koelte bieden door schaduw en groen. Binnen de openbare ruimte van het plangebied is een viertal plekken aangewezen voor verblijf. Daarnaast worden er meer verblijfsplekken gerealiseerd in en aan de bouwblokken (binnentuinen, stadsnissen en dwarsstraten). Buiten de wijk liggen bovendien ook op loopafstand verblijfsplekken (parken, sport- en speelplekken) waar bewoners van Entree en de omliggende wijken gebruik van kunnen maken.

Figuur 5.2 Verkeersstructuur voetganger en verkeersstructuur fiets.

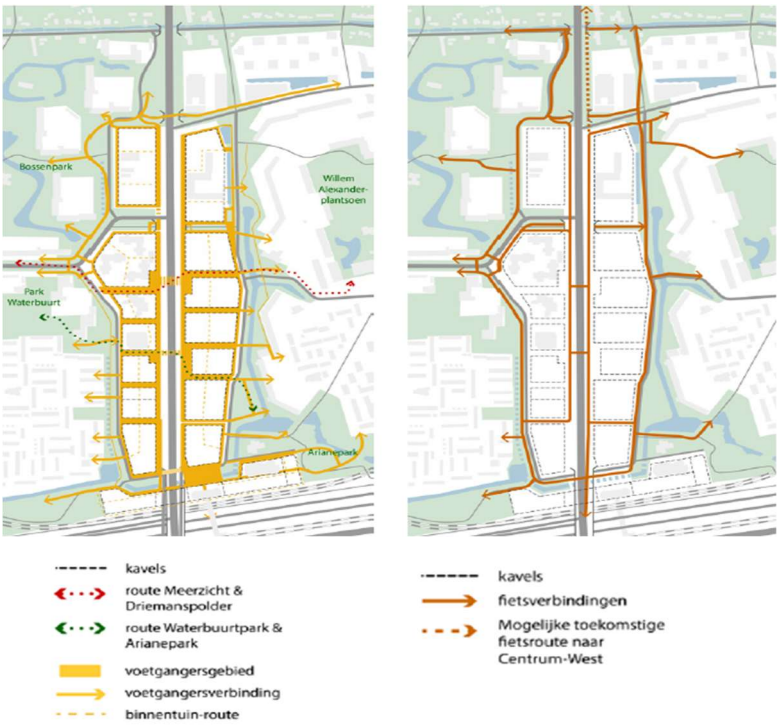

Entree vormt een puzzelstuk dat de bestaande omliggende groen-blauwe structuren met elkaar verbindt via een robuust raamwerk. Primair onderdeel van dit raamwerk is de Groene Kraag, een parkzone die nieuwe stedelijke blokken van Entree omkadert en tevens de bestaande wijken Meerzicht en

Driemanspolder met fijnmazig netwerk van langzaamverkeersroutes verbindt. In dit gebied staan de natuurlijke stad en natuurbeleving centraal.

Figuur 5.3 Een robuust groen-blauw raamwerk in verbinding met omgeving.

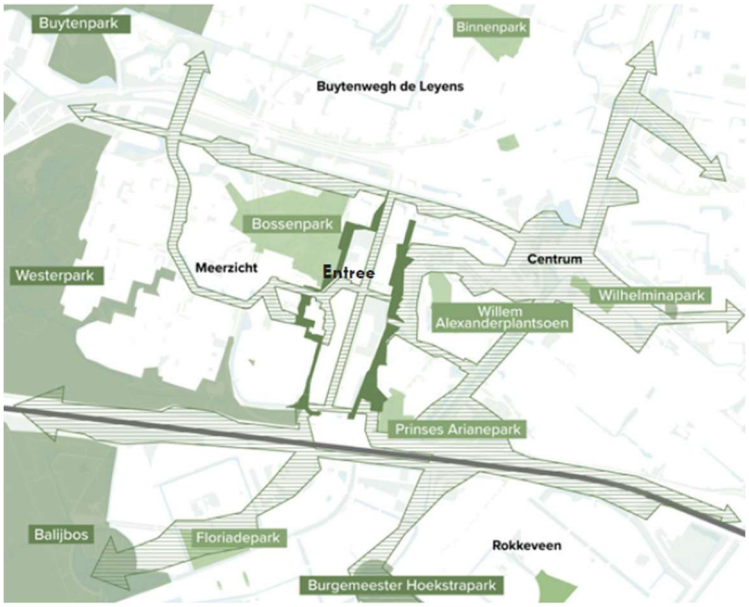

Door deze verbeterde aansluiting op de bestaande groenstructuur van Zoetermeer wordt van functie naar functie wandelen en fietsen in het groen beter mogelijk. De opnieuw ingerichte Afrikaweg vormt als groene stadsstraat met forse laanbomen, ruime plantvakken en groene bermen straks ook een robuuste groene verbinding binnen dit netwerk. Op lokaal niveau zullen de dwarsstraten die als groen ingerichte voetgangersdomeinen fungeren dit raamwerk verder verfijnen. Maar het raamwerk loopt ook door tot in de haarvaten van het plan: de groen ingerichte binnentuinen, balkons, daktuinen en groene stoepen zullen alle op hun eigen schaalniveau een bijdrage leveren aan dit raamwerk dat een web van verbindingen vormt op stad-, wijk-, buurt- en blokniveau.

Belangrijke basis voor een gezonde en toekomstbestendige leefomgeving binnen het ruimtelijk concept zijn de recreatief-ecologische groenstructuren: Entree vormt zowel op stedelijk als boven-stedelijk niveau een onmisbare schakel in deze structuren. De stadsstraat en de Groene kraag omsluiten het woonlandschap van de bouwblokken dat een meer informeel groen karakter krijgt, met semi-publieke binnentuinen gericht op ontmoeten en spelen.

Het water dat binnen Entree wordt gerealiseerd draagt bij aan de natuurlijke beleving en past bij de identiteit van Zoetermeer. Ook levert het een bijdrage aan het ecologische systeem. Op plekken waar geen ruimte is voor oppervlaktewater bieden wadistructuren en verlaagde groenstructuren oplossingen, zoals langs het Bredewater. Ook deze kunnen een positieve bijdrage leveren aan zowel de beleving als het ecologische systeem van de wijk.

De alternatieven zijn niet onderscheidend op deze criteria omdat de bebouwde footprint en het openbaargebied waaronder de groene ruimte, hetzelfde zijn.

Om de hierboven beschreven redenen is het criterium ‘gezondheid/ gezonde openbare ruimte’ als positief beoordeeld (++) voor beide alternatieven.

Waardering	Minimale alternatief	Maximale alternatief
Gezondheid/gezonde openbare ruimte	++	++

Tabel 5.2 Toelichting op klasse-indeling effectbeoordeling indicator gezondheid/gezonde openbare ruimte.

5.1.3 Hinder tijdens aanleg

Gedurende een lange periode – tot ongeveer 2040 – zullen in verschillende fasen grote aanpassingen in het plangebied plaatsvinden. Sloop en nieuwbouw kan tot bouwhinder leiden.

Entree verandert volgens de voorgenomen planontwikkeling naar een attractief, gemengd gebied voor wonen, werken en ontspanning. Tijdens de aanleg en realisatiefase zal er hinder vanwege bouwwerkzaamheden optreden. Met name het transport van materialen zal naar verwachting een aanzienlijk akoestisch effect op de omgeving hebben, waarbij de akoestische hinder ook verder reikt dan enkel het plangebied zelf. Ter plaatse van het plangebied kan er extra bouwlawaai ontstaan door heiwerkzaamheden, graafwerkzaamheden en allerhande ander werkmaterieel en/of apparaten die bij de bouw van o.a. woningen wordt gebruikt. De aard en duur van de hinder kan per locatie verschillen, echter zal door de aannemer(s) getracht moeten worden de hinder voor de woonomgeving minimaal te houden, bijvoorbeeld door inzet van stil materieel of afscherming door middel van bijvoorbeeld opgestapelde containers.

De bouw van Entree zal 10 tot 15 jaar in beslag nemen. Gedurende deze bouwtijd zal geen constante overlast ervaren worden. De gebieden ten oosten en westen van de Afrikaweg worden via aparte routes ontsloten. Daarnaast is het plangebied relatief langgerekt. Ook is vanwege de ruim bemeten infrastructuur van Zoetermeer, een relatief grote afstand aanwezig tussen het plangebied en de dichtstbijzijnde woningen. Naar verwachting zal hinder op de woongebieden ten oosten en westen van Entree van de bouw van de gebouwen direct langs de Afrikaweg beperkt zijn.

De exacte uitvoer van de aanleg is nog niet bekend, daarom wordt bovenstaande volstaan met een globale doorkijk en een benaderingswijze, maar gezien de omvang van de werkzaamheden is langdurige hinder niet uit te sluiten. De mate dat hinder ondervonden wordt, is verder erg afhankelijk van situering, locatie en duur. Om deze reden is het criterium ‘mate van hinder tijdens de bouwwerkzaamheden als negatief beoordeeld (-) voor beide alternatieven.

Indicator	Minimale alternatief	Maximale alternatief
Hinder tijdens aanleg	-	-

Tabel 5.3 Toelichting op klasse-indeling effectbeoordeling indicator hinder tijdens aanleg.

5.1.4 Lichthinder

Entree verandert volgens de voorgenomen planontwikkeling naar een attractief, gemengd gebied voor wonen, werken en ontspanning. Vanuit het oogpunt van lichthinder zijn een aantal zaken belangrijk. In zijn algemeenheid moet worden gekeken of verlichting noodzakelijk is, altijd nodig is (tijdsduur) en hoeveel licht noodzakelijk is voor de functie.

In Entree zorgen vooral de plinten voor interactie met de openbare ruimte. Dit geldt voor beide zijden van de Afrikaweg, langs de Centrumstraat en aan het Stationsplein. Commerciële functies zoals detailhandel en horeca vormen 'brandpunten' bij de kruising Afrikaweg-Centrumstraat en nabij het station. Ook de openbare ruimte zelf dient voldoende verlicht te zijn vanuit de oogpunten sociale veiligheid en zichtbaarheid (veilige oversteken).

Ten opzichte van de huidige situatie zal sprake zijn van meer licht. Om deze reden is het criterium ‘mate van lichthinder’ als negatief beoordeeld (-) voor beide alternatieven.

Indicator	Minimale alternatief	Maximale alternatief
Lichthinder	-	-

Tabel 5.4 Toelichting op klasse-indeling effectbeoordeling indicator lichthinder.

5.1.5 Overzicht effectbeoordeling gezondheidsbevordering

Indicator	Minimale alternatief	Maximale alternatief
Sociale veiligheid	++	++
Gezondheid/gezonde openbare ruimte	++	++
Hinder tijdens aanleg	-	-
Lichthinder	-	-

Tabel 5.5 Effectbeoordeling Gezondheidsbevordering.

5.2 Effectbeschrijving en -beoordeling Recreatieve betekenis

De huidige situatie kenmerkt zich door hoofdzakelijk functioneel gebruik. De bezoekers aan het gebied hebben een directe relatie met de bestaande kantoren en de (toekomstige) woningen in het gebied. Het gebied is niet aantrekkelijk om het breder te gebruiken, vanwege het ontbreken van aantrekkelijk groen en voorzieningen.

Entree zal daarentegen gaan ontwikkelen tot een levendige stadswijk, die zich kenmerkt door diversiteit, een levendige stadsstraat, aantrekkelijk groen en een aantrekkelijke openbare ruimte. De ambities zijn hoog in Entree. In de planontwikkeling van Entree is een hoogwaardige groenstructuur voorzien, met een hoge kwaliteit en diversiteit. Groen wordt niet alleen kijkgroen, maar ook groen om te beleven. Het groen wordt aantrekkelijk en ecologisch hoogwaardig.

De alternatieven zijn niet onderscheidend op deze criteria omdat de bebouwde footprint en het openbaar gebied en inrichting daarvan, hetzelfde zijn.

Om de hierboven beschreven redenen is het criterium ‘Recreatieve betekenis’ als positief beoordeeld (+) voor beide alternatieven.

Indicator	Minimale alternatief	Maximale alternatief
Recreatieve betekenis	+	+

Tabel 5.6 Effectbeoordeling Recreatieve betekenis.

6. Mitigerende en compenserende maatregelen

Op een aantal van de indicatoren is sprake van een positieve effectbeoordeling. Dat betreft de volgende indicatoren:

- Recreatieve betekenis
- Sociale veiligheid
- Gezondheid/ gezonde openbare ruimte

Voor deze indicatoren zijn er dan ook geen mitigerende of compenserende maatregelen nodig. Op de indicatoren 'Hinder tijdens aanleg' en 'Lichthinder' het effect van Entree wel als negatief beoordeeld.

Hinder tijdens aanleg
In het kader van deze indicator zijn de volgende mitigerende maatregelen voorstelbaar:

- Goede routering aan- en afvoer van grond, bouwmaterialen langs routes met zo min mogelijkgeluidsgevoelige bestemmingen.
- Goede inrichting en beheer van laad- en losvoorzieningen.
- Veilige tijdelijke verkeersmaatregelen.
- De regulering van toegankelijkheid van de bouwterreinen.
- De regulering van de tijdstippen van aan- en afvoer en bouwwerkzaamheden.

Het nemen van deze maatregelen zou er toe kunnen leiden dat er minder overlast optreedt tijdens de aanleg van Entree. Tegelijkertijd is het volledig wegnemen van hinder tijdens de aanleg niet-realistisch. Daarom blijft de effectbeoordeling gelijk. Wat niet wegneemt dat bij de aanleg wel zoveel als mogelijk maatregelen getroffen moeten worden om hinder zoveel mogelijk te beperken.

Lichthinder
Er wordt geconstateerd dat de ontwikkeling van Entree tot meer licht zal leiden. Hinder van licht kan vaak worden voorkomen door een juiste plaatsing en adequate afscherming van armaturen. Bij het ontwerpen van de gebouwen en de openbare ruimte zal daar aandacht aan moeten worden besteed. Hierbij kan in het kader gedacht worden aan:

- Voorkom uitstraling van licht naar boven, alleen gebruik van aan bovenzijde dichte armaturen;
- Voorkom het aanlichten van panden;
- Voorkom uitstraling van verlichting van gebouwen;
- Voorkom het naar binnen schijnen in woningen van straatverlichting;
- Gebruik functioneel licht alleen daar waar noodzakelijk; Parken zijn donker, behalve doorgaande routes voor fiets en voetganger;
- Moderne (straat)verlichting is vaak led, verbruikt daardoor minder energie en is, als daar voor gekozen wordt, dimbaar;
- Kies voor warme ledverlichting 2700 kelvin of lager en laat deze niet onnodig branden. Blauw licht is schadelijk voor de aanmaak van Melatonine.

Ongeacht de mate van aandacht voor verlichting in het ontwerp blijft sprake van een toename van licht, en daarmee mogelijk hinder, ten opzichte van de huidige situatie. De effectbeoordeling blijft dan ook gelijk.

Indicator	Minimum-alternatief	Na Mitigatie/ compensatie	Maximum-alternatief	Na Mitigatie/ compensatie
Hinder tijdens aanleg	-	-	-	-
Lichthinder				

Tabel 6.1 Beoordeling na mitigerende maatregelen

7. Leemten in kennis

Er zijn geen leemten in kennis die een goede effectbeoordeling in de weg staan.

8. Samenvatting

Met de ontwikkeling van Entree heeft Zoetermeer de ambitie om van dit gebied een levendige stadswijk te maken. Een levendige stadswijk waar gezondheid, duurzame mobiliteit en toekomstbestendigheid belangrijke waarden zijn.
In deze effectenstudie Gezondheidsbevordering wordt gekeken naar de effecten van Entree op de onderwerpen die verband houden met sociale veiligheid, gezondheid/gezonde openbare ruimte, waarin bewegen, ontmoeten en verblijven centraal staat, hinder tijdens aanleg, lichthinder en recreatieve betekenis.

Op die onderwerpen kan gesteld worden dat de herinrichting tot levendige stadswijk, een aantrekkelijk vormgegeven openbare ruimte, als ook de maatregelen die aan de gebouwen worden getroffen een positief effect hebben op gezondheid. Een grote drager hiervoor is het robuuste raamwerk dat bestaat uit de groen-blauwe kraag rondom Entree en de sterke bomenstructuur van de stadsstraat. De groen-blauwe kraag is belangrijk voor het opvangen van de gevolgen van klimaatverandering (hitte, droogte, wateroverlast) in natuurlijke systemen. De geconcentreerde aaneengesloten massa aan groen zorgt voor een groen aangezicht van de wijk en heeft daarnaast een verkoelend effect op de omgeving op hete dagen. Dit is een belangrijke aanvulling op het groen binnen de wijk in de dwarsstraten en de daktuinen. Ook de keuze om langzaam verkeer prioriteit te geven in combinatie met het weren van de auto uit de openbare ruimte hebben een positief effect op bewegen in en door het gebied.

De lange tijdsduur van ontwikkeling en het toevoegen van nieuwe functies ten opzichte van de huidige situatie hebben een negatief effect op de hinder tijdens de aanleg en leiden tot meer licht in het gebied. Het treffen van mitigerende maatregelen kan het negatieve effect op ‘Hinder tijdens aanleg’ en ‘Lichthinder’ verzachten, enige mate van hinder is echter niet uit te sluiten.

Indicator Gezondheidsbevordering	Minimale alternatief	Maximale alternatief
Sociale veiligheid	++	++
Gezondheid/gezonde openbare ruimte	++	++
Hinder tijdens aanleg	-	-
Lichthinder	-	-

Indicator	Minimale alternatief	Maximale alternatief
Recreatieve betekenis	+	+

Deze effectstudie geeft geen compleet beeld op het thema gezondheid. Daarvoor zijn ook andere (milieu)thema’s relevant, zoals geluid en luchtkwaliteit. Hiervoor zijn separate effectstudies opgesteld.